

פרשת וישלח

וי כאשר ראם
ב ב. לכאורה
זי מחנה אלקים
בל אינם מחנה
ה באופן אחר,
אך והוא התובע
שאינה בהדור
ויש לו שכר על
שצריך לקיים
א: שאף שהם
אלקים, והתבונן
שנעשו ממעשיו
ם ממש. והנה
זי מה שבארתי
זאהרי שעושה
היה רק סיבה
ם' ה' גירושין
אני, והוי ג"כ
גם בנישואין,
לא היה אפשר
זיתות [סד א],
גדול בהוצאה
חים על צוארו
לקיים, ועשה
ם, אבל אחרי
שלימה ומחנה
זר בכל דבר.

ה אלקים זה
ז מחנים [לב
יכירו כי הוא
ז צדקות, כדי
ות הראשונים
להיות נסתר
אדרבה שידעו
ועושה צדקה

וישלח יעקב מלאכים [לב ד]. הנה במלאכים ששלח יעקב יש תרי לישני חד מלאכים ממש וחד שלוחים [ב"ר עה ד]. ולכאורה תמוה איך ישלח מלאכים ממש שהוא דבר נסיי בעת שיכול לשלוח שלוחים פשוטים בלא נס, והא ח"ו מנכין מזכויותיו. ואף למ"ד שלוחים תמוה קצת מ"ט נקט בלשון מלאכים. והנכון לענ"ד דהשלם ביותר אין לו התפעלות מנס יותר מהטבע הקבוע, דהא כיון שגם הטבע הקבוע ידוע שהוא נברא מהבורא יש מאין ודאי אין לך נס גדול יותר מזה, וא"כ כבר ידוע לו שהקב"ה יכול לעשות בכל עת מה שרוצה ומאמין בזה אף כשלא יראה שום נס כל ימי חייו, ונמצא אדרבה שהמתפעל מנס יותר הוא קצת קטנות אמונה, וכמאמרם בכמה מקומות [ב"ב עה א] אלמלא ראית לא האמנת, ויש שנענשו ע"ז.

ובזה יש לפרש הא דה"י קטרוג על חוקי' שלא אמר שירה על הנס, אמרה הארץ שהיא תאמר שירה ונסתלק הקטרוג [סנהדרין צד א]. ולכאורה במה נסתלק הא עכ"פ חוקי' לא אמר שירה. אבל הכונה היא כדבארתי שכונת חוקי' מה שלא אמר שירה משום שלא הי"ל התפעלות מהנס יותר מאם הי' בדרך הטבע, כי ידע בכל העת שהי' יכול לעשות הכל, ולכן אם הי' אומר שירה הי' נמצא שמקטין התפעלות שיש כל העת מדרך הטבע שנברא יש מאין ומחדשה בכל יום, לכן הי' יותר חזוק אמונה במה שלא אמר שירה, וזהו שאמרה הארץ כי במה שלא אמר חוקי' שירה הראה שהארץ שהוא העולם הטבעי אומרת שירה בכל העת, וזהו שבח לה' יותר ממה

שהי' אומר חוקי' שירה על הנס, שהי' נמצא שכל הבריאה ח"ו אינה מתנהגת מהשי"ת, לכן אמרה שעתה שלא אמר נמצא שאני אומרת וממילא נסתלק הקטרוג.

והנה כיון שגם הטבע מתנהגת הכל מהשי"ת אין בעצם חלוק בין נס לטבע לאדם השלם ביותר, ורק לאדם שאינו שלם כ"כ שיש לו מנס יותר התפעלות מחמת שאינו טבעי, אינו עושה הקב"ה נסים שלא יעשו גם הם כטבעי שלא יהי' לו מזה התפעלות, וגם כשעושה לו מנכה מזכויותיו, אבל לאדם השלם ביותר ששוה לו ממש נס וטבע לא איכפת להקב"ה לעשות לו נס בכל רגע, וכמו לרחב"ד [תענית כה א] שדלק החומץ מאותו הטעם שאמר מי שאמר לשמן וידליק יאמר לחומץ וידליק, שלשון זה מראה שבעצם שוה לו נס וטבע לכן נעשו לו נסים בכל רגע. ולכן ליעקב שהי' שוה לו ממש נס וטבע לא איכפת לו לשלוח גם מלאכים, ואף ללשון שהיו שלוחים נקט לשון מלאכים להראות שהם ממש שוה אצלו.

עם לכן גרתי [לב ה]. פרש"י גרתי בגי' תרי"ג וכו' ותרי"ג מצות שמרתי. נראה דהוא תנאי שאמר לעשו שידע שהוא איש שישמור בכל הזמנים, ואם רוצה לעשות שלום באופן זה ידבר עמו שלום, ואם לא יסכים אלא באופן שיתערבו עמו אין לדבר כלל בדבר שלום.

שם מש"כ רש"י דיעקב אמר לעשו שהברכות לא נתקיימו, תמוה דמסתבר שלכפור בדברי הנביא שהוא מעיקרי האמונה היה מחוייב ליהרג ולא לעבור, ואיך יאמר יעקב